

Urbanista

216403

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r. ZADANIA I CZYNNOŚCI ROBOCZE

Urbanista jest odpowiedzialny za ład przestrzenny, kształtowanie przestrzeni miejskiej i pozamiejskiej, poprzez sporządzanie i nadzorowanie planów zagospodarowania przestrzeni. Realizowane zadania wynikają z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Urbanista sporządza plan zagospodarowania przestrzennego miasta czy gminy, a potem nadzoruje jego wykonanie. Ten plan to kalka techniczna, z geodezyjną mapą z zaznaczonymi drogami, drzewami.

Urbaniści mogą posiadać własne pracownie urbanistyczne, w których zatrudniać mogą innych urbanistów. Prywatne pracownie urbanistyczne świadczą usługi w zakresie kompleksowego projektowania urbanistycznego. Przygotowują projekty na zlecenie urzędów gmin. Swoje usługi mogą również świadczyć prywatnym właścicielom gruntów i inwestorom.

Urbaniści zatrudnieni w prywatnych pracowniach urbanistycznych, przygotowują opracowania w postaci studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Opracowują również decyzje o warunkach zabudowy i o lokalizacji inwestycji celu publicznego, koncepcje zagospodarowania przestrzennego i inwentaryzacje urbanistyczne.

Mogą również na zlecenie klienta przygotować prognozy wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze oraz prognozy skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego. W pracowniach urbanistycznych mogą być wykonywane również mapy sytuacyjno-wysokościowe, opracowania projektów podziału terenu oraz opracowania ekofizjograficzne.

Urbaniści mogą być zatrudnieni w administracji samorządowej. Do ich zadań należy sporządzanie projektów decyzji o warunkach zabudowy i projektów decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, dbałość o ład przestrzenny w gminie, nadzorowanie opracowania projektów planów miejscowych, projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, inicjowanie przedsięwzięć planistycznych w gminie, wyjaśnianie inwestorom zapisów planów miejscowych i studium uwarunkowań, pomoc inwestorom w realizacji ich zamierzeń inwestycyjnych, pod względem lokalizacji i gabarytów projektowanych obiektów, analizowanie wniosków w sprawie sporządzania lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Urbaniści zatrudnieni w administracji rządowej, wykonują czynności kontrolne dotyczące sprawdzania czy uchwalane plany lub wydawane decyzje, są zgodne z planem.

Przygotowując projekt planu, urbanista gromadzi jak najwięcej informacji o terenie. Przygotowywane są analizy i oceny warunków środowiska przyrodniczego, warunków

społecznych, ekonomicznych oraz aspekty historyczne układów miasta.

Na stanowiskach pracy urbanisci korzystają z komputerów. Wykorzystywane mogą być techniki komputerowe CAD, oprogramowanie firmy Bentley do gospodarki przestrzennej. Aplikacje mogą być wykorzystywane do prac terenowych w realizacji projektów. Bentley Map to wielofunkcyjne narzędzie wykorzystywane do tworzenia map, projektowania i opracowywania infrastruktury.

Od wartości rozwiązań kompozycyjnych i użytkowych zależy wygląd miast, miasteczek i osiedli, dlatego warto zwrócić uwagę na konieczność posiadania przez urbanistów wiedzy z zakresu ekonomii, demografii, historii, prawa i ekologii. Praca urbanisty jest bardzo odpowiedzialna. Wymaga posiadania uzdolnień plastycznych, wyobraźni przestrzennej, uzdolnień matematycznych oraz umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji i niejednokrotnie umiejętności społecznych potrzebnych w pracy, w której kontakty ludźmi są częste.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r. ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Urbanisci pracę wykonują w budynkach. Mogą to być biura, urzędy (sale obrad), pracownie projektowe. Wyjeżdżają też w teren. Dotyczy to głównie urbanistów zatrudnionych w administracji samorządowej, rządowej oraz urbanistów projektantów. Urbanisci wykładowcy, dydaktycy najczęściej swoją pracę wykonują w salach wykładowych.

Pewną niedogodnością w przypadku wyjazdów w teren, mogą być warunki atmosferyczne.

Urbanista w swej pracy nie jest narażony na działanie czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych.

Warunki społeczne

Urbanista czynności zawodowe realizuje samodzielnie, ale w oparciu o pracę zespołu. Podejmowane decyzje może konsultować z innymi specjalistami (w np. w urzędzie - wydziale architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego lub w zespołach urbanistów i architektów w pracowniach projektowych). Praca urbanisty związana jest z kontaktami z ludźmi. Są one dość częste. Urbanista wykonuje czynności organizacyjne, podejmowane decyzje są negocjowane z innymi specjalistami. Szczególnie wymienione rodzaje kontaktów z ludźmi dotyczą pracy urbanisty zatrudnionego w administracji samorządowej.

Warunki organizacyjne

Urbanisci zatrudnieni w administracji samorządowej pracują w stałych godzinach. Od 9 do 12 godzin dziennie. W przypadku, kiedy urbanista jest właścicielem pracowni projektowej, godziny pracy mogą się wydłużyć. Wiąże się to najczęściej z pracą nad konkretnym projektem. Czas pracy może być zmienny w zależności od otrzymanego zlecenia, następuje wtedy samodzielne ustalanie czasu pracy. W bardzo dużym stopniu

praca w zawodzie urbanisty wymaga przemieszczania się na małych odległościach, poza stałym miejscem pracy. W dużym stopniu należy też uwzględnić konieczność przemieszczania się na dużych odległościach lub wyjazdów służbowych poza granice kraju. W zawodzie urbanisty nadzór w pracy dotyczy wyboru głównych celów i zadań. Istnieje pewna swoboda w doborze metod i rozkładzie czasowym. Nadzór zwierzchnika bywa symboliczny. W przypadku urbanistów zatrudnionych w administracji samorządowej, istnieją pewne zależności służbowe, wynikające ze struktury organizacyjnej urzędu. Praca urbanisty nie jest zrutynizowana, wymaga wyobraźni, kreatywności i pomysłowości, ale też i przestrzegania przepisów, prawa, zasad, prawideł wynikających ze współpracy innymi specjalistami np. geodetami, inżynierami budowlanymi, hydrologami, inżynierami transportu itp. Praca urbanisty jest bardzo odpowiedzialna. Wiąże się z odpowiedzialnością społeczno - moralną, zawodową, finansową, z bezpieczeństwem i zdrowiem ludzi oraz z odpowiedzialnością za pracę innych osób. Wynika to z rodzaju czynności zawodowych oraz szerokiego zakresu realizowanych zadań.

Wymagania psychologiczne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE

Urbanista to zawód wymagający wielu różnorodnych cech osobowości i umiejętności. Kluczowe umiejętności charakteryzujące urbanistę to wyobraźnia przestrzenna - umiejętność wyobrażania sobie układów przestrzennych, odległości, położenia, manipulowania przestrzennego poszczególnymi elementami, bez ich widzenia, wyobraźnia i myślenie twórcze - nietypowe rozwiązania, nowe pomysły, przy jednoczesnym respektowaniu prawa i dużej odpowiedzialności. Inne zdolności i umiejętności, na które należy zwrócić uwagę to zmysł obserwacji, pamięć wzrokowa, orientacja w przestrzeni, koncentracja i podzielność uwagi, dobra pamięć, rozumowanie logiczne oraz łatwość wypowiadania się w mowie i w piśmie. Jasne i poprawne formułowanie swoich myśli, poglądów w trakcie np. prezentacji projektu, negocjacji z inwestorami, prezentowania Radzie Miasta dokonanych ocen zmian zagospodarowania przestrzennego miasta, czy też w trakcie konsultacji z mieszkańcami danego terenu - przedstawianie swoich poglądów.

Warto zwrócić uwagę na umiejętności związane z kontaktami z ludźmi (umiejętności postępowania z ludźmi - prowadzenie dyskusji, negocjacje, przekonywanie, nawiązywanie kontaktów, współdziałanie, umiejętności kierownicze - kierowanie zespołem, niezależność własnych opinii). Z efektu pracy urbanisty korzystać będą pokolenia ludzi, na co dzień zamieszkujących miasta, miasteczka, osiedla i osady. W pracy przy realizacji projektu wymagana jest wytrwałość i cierpliwość oraz dokładność - umiejętność wykonywania czynności i zadań wymagających ścisłego przestrzegania ustalonych reguł, procedur i zasad. Inne cechy i umiejętności ważne w zawodzie to łatwość przerzucania się z jednej czynności na drugą, samokontrola, inicjatywność - sugerowanie ciekawych rozwiązań architektonicznych, pomysłów, odwaga - nie zawsze rozwiązania architektoniczne i planistyczne proponowane przez urbanistę, znajdują akceptacje klientów, zwierzchników oraz mieszkańców danego terenu.

Urbanista w pracy korzysta z wielu dziedzin nauki, dlatego też ważną cechą jest ciekawość przejawiająca się poszerzaniem wiedzy w zakresie np. demografii, historii, ekonomii, prawa itp. Przy tworzeniu projektów i pracach związanych z nadzorowaniem opracowań projektów planów miejscowych wykorzystuje spostrzegawczość i umiejętność skupienia się na szczegółach.

W pracy urbanisty niezbędne są zainteresowania artystyczne, urzędnicze, naukowe, menedżerskie i techniczne, a także zainteresowania społeczne. Kandydaci do zawodu urbanisty w bardzo dużym stopniu powinni przejawiać zainteresowanie plastyką, językiem polskim, socjologią, prawem, informatyką, w dużym stopniu natomiast matematyką, fizyką, językami obcymi, historią, ekonomią, psychologią, filozofią, polityką, biznesem, zajęciami technicznymi.

Ostatnia aktualizacja – 09.2009 r.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Ostatnia aktualizacja – 09.2009 r.

WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE

Praca urbanisty należy do lekkich prac. Większość czasu urbaniści spędzają przy desce kreślarskiej i komputerze, dlatego ważną cechą w tym zawodzie jest duża sprawność narządu wzroku. Ostrość wzroku, widzenie stereoskopowe (widzenie głębi, umożliwiające ocenę odległości), rozróżnianie barw, odcieni jest niezbędne przy sporządzaniu i odczytywaniu rysunku urbanistycznego oraz przy wszelkich obserwacjach dokonywanych w terenie.

W zawodzie przydatna jest również sprawność układu krążenia. Stres wynikający z obowiązków i zadań zawodowych oraz niejednokrotnie długie godziny pracy przy komputerze lub desce kreślarskiej, wymagają dobrej kondycji fizycznej. W trakcie długich godzin pracy wykonywanej w niewygodnej pozycji przydatna jest sprawność układu kostno-stawowego.

Przydatną sprawnością w zawodzie urbanisty jest też zręczność rąk. Powyższe sprawności są pomocne zarówno przy desce kreślarskiej, jak i przy komputerze. Wady wymowy utrudniające wypowiadanie się w trakcie rozmów z klientami, negocjacji, prezentacji projektów czy też w trakcie wystąpień publicznych, konferencji czy narad, mogą stanowić utrudnienie w wykonywaniu zawodu.

Ostatnia aktualizacja – 09.2009 r.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ostatnia aktualizacja – 09.2009 r.

WARUNKI PODJĘCIA PRACY W ZAWODZIE

Warunkiem wykonywania pracy w zawodzie urbanisty, jest posiadanie wyższego wykształcenia. Podstawowy warunek to ukończenie studiów na kierunku architektura i urbanistyka. Studia te przygotowują absolwentów do pracy w zakresie kształtowania przestrzeni, tworzącej ramy życia jednostek i grup społecznych. Zadanie to wymaga wiedzy z zakresu architektury i urbanistyki, znajomości technik i technologii budowania i wyposażania obiektów, zasad rozwiązywania problemów uzbrojenia i infrastruktury technicznej, problemów ekonomicznych i prawnych procesu inwestycyjnego, a także obszernej wiedzy z zakresu architektury krajobrazu, budowy miast i ich struktury przestrzennej, funkcjonalnej, komunikacyjnej, ekologicznej oraz zasad gospodarowania przestrzenią i planowania przestrzennego.

Absolwenci kierunku architektura i urbanistyka po uzyskaniu tytułu magistra inżyniera architekta i odbyciu wymaganej prawem praktyki zawodowej, mogą uzyskać uprawnienia w zakresie projektowania bez ograniczeń, a także do nadzorowania prac budowlanych. Nadanie licencji daje możliwość pracy w projektowaniu architektonicznym, wykonawstwie i nadzorowaniu procesu inwestycyjnego, planowaniu przestrzennym w państwowych i samorządowych służbach architektonicznych i urbanistycznych, a także w różnych zawodach pokrewnych.

Do podjęcia samodzielnej pracy projektowej w zakresie planowania regionalnego i miejscowego, wymagane jest ukończenie studiów podyplomowych z zakresu urbanistyki. Studia podyplomowe w zakresie urbanistyki zostały powołane zgodnie z ustawowymi wymaganiami dotyczącymi członkostwa w Izbie Urbanistów. Program kształcenia na studiach podyplomowych został uzgodniony z Krajową Komisją Kwalifikacyjną Izby Urbanistów. Obejmuje 300 godzin wykładów i ćwiczeń.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna opracowała i opublikowała w Biuletynie Informacji Publicznej dokumenty określające zakres problematyki egzaminów umożliwiających wpis na listę członków Izby Urbanistów „Problematyka egzaminu ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej”, „Problematyka egzaminu z zakresu praktycznego zastosowania wiedzy urbanistycznej”. Uchwałą Nr 13/05 z dnia 21 marca 2005 r. Krajowa Izba Urbanistów przyjęła nowy regulamin postępowania kwalifikacyjnego. Regulamin postępowania kwalifikacyjnego obowiązuje w postępowaniach prowadzonych w pierwszej instancji przez Okręgowe Komisje Kwalifikacyjne oraz w postępowaniach prowadzonych w drugiej instancji przez Krajową Komisję Kwalifikacyjną.

Posiadanie prawa jazdy ułatwia wykonywanie pracy w zawodzie (wyjazdy w teren, szybkie i sprawne przemieszczanie się). Z kolei bardzo dobra znajomość języków obcych umożliwia studiowanie literatury obcojęzycznej oraz ewentualne kontakty zagraniczne w ramach współpracy naukowo – badawczej lub wymiany doświadczeń zawodowych.

Ostatnia aktualizacja – 09.2009 r.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Ostatnia aktualizacja – 09.2009 r.

MOŻLIWOŚĆ AWANSU W HIERARCHII ZAWODOWEJ

W zawodzie urbanisty istnieją duże możliwości rozwoju kariery zawodowej. Oczywiście wiąże się to z miejscem wykonywania pracy. Urbanisci zatrudnieni w administracji samorządowej lub rządowej, mogą awansować na stanowiska kierowników, naczelników, dyrektorów wydziałów architektury, budownictwa i planowania przestrzennego. Natomiast urbanisci zatrudnieni w pracowniach projektowych, mogą awansować na stanowisko szefa pracowni. Urbanista może również być właścicielem pracowni. Natomiast rozwój kariery zawodowej urbanisty dydaktyka, nauczyciela akademickiego związany jest z rozwojem jego kariery naukowej, czyli zdobywaniem kolejnych stopni naukowych.

Ostatnia aktualizacja – 09.2009 r.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

MOŻLIWOŚCI PODJĘCIA PRACY PRZEZ DOROSŁYCH

W zawodzie urbanisty istnieje możliwość podjęcia pracy w późniejszym wieku. Wiąże się to z posiadanymi kwalifikacjami i uprawnieniami, np. ukończenie studiów podyplomowych, posiadanie uprawnień urbanistycznych, uzyskanych na podstawie art.51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym lub posiadanie uprawnień do projektowania w planowaniu przestrzennym, uzyskane na podstawie ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym. Granice wiekowe w tym zawodzie nie są ściśle określone. Nie mniej jednak należy pamiętać, iż jest to zawód wymagający bardzo dużej odpowiedzialności, odporności emocjonalnej, dobrej kondycji fizycznej i pełnej sprawności intelektualnej. Doświadczenie zawodowe w obrębie architektury, gospodarki przestrzennej, budownictwa może być przydatne w pracy urbanisty z racji szerokiego zakresu zadań i wykonywanych czynności zawodowych.

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Możliwości zatrudnienia

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA I PŁACE

Urbaniści mogą być zatrudniani w pracowniach architektoniczno-urbanistycznych, mogą prowadzić własną działalność gospodarczą – pracownię urbanistyczną, mogą być zatrudnieni w administracji rządowej i samorządowej (nie wszystkie urzędy miast i gmin zatrudniają urbanistów). W wielu przypadkach ogłaszany jest przetarg na wykonanie prac planistycznych, związanych z zagospodarowaniem terenu. W takich sytuacjach w przetargach biorą udział właściciele prywatnych pracowni urbanistycznych.

Urbaniści mogą być również pracownikami naukowymi, nauczycielami akademickimi na wyższych uczelniach.

Zawody pokrewne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

ZAWODY POKREWNE

- Architekt
- Architekt krajobrazu
- Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne
- Technik architekt
- Technik architektury krajobrazu

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Polecana literatura

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

POLECANA LITERATURA

Wejchert Kazimierz „*Elementy kompozycji Urbanistycznej*, Producent Arkady, 2008 r., reprint wydania drugiego z 1984 r.

Urbanistyka w systemie planowania przestrzennego, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, 2000 r.

Architektura i Urbanistyka Poznania w XX wieku, Wydawnictwo Miejskie Poznań, 2005 r.

Współczesne procesy urbanizacji i ich skutki, Uniwersytet Łódzki, 2005 r.

NOWA KARTA ATENSKA 2003

Statut Izby Urbanistów

Zasady etyki zawodowej urbanistów

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.